

være, at det er en meget fornuftig Ordning. Vi havde foreslaaet, at Beløbet, som skulde ydes, skulde udbetales en Gang, nemlig naar Heden var opdyrket, eller i alt Fald naar Opdyrkningen var godt paa-begyndt. Vi kunne derfor ikke se andet, end at denne Sag fortjener at støttes, og det er en Tanke, som i Virkeligheden realiserer det samme, som var paatænkt med vort Forslag i Fjor, og det glæder mig altsaa at se, at vort Forslag er gaaet igen gennem dette her, saaledes at den samme Tanke nu bliver optagen, at man vil yde direkte Støtte til de fattige Mennesker, som søge at kultivere vore Heder.

Vi have i Aar fra vor Side — eller de samme Medlemmer som i Fjor, altsaa et Mindretal i Finansudvalget, bestaaende af 5 Medlemmer — stillet et Forslag, hvis Formaal ogsaa er at yde Støtte til dem, der ville dyrke vore Heder op, og jeg skal tillade mig at opløse dette Forslag. Det gaar ud paa, at der skulde indsættes en Laaneparagraf paa Finanslovens § 27, saaledes at der af Statslaanefondens Midler kunde udlaanes til Opdyrkning af Heder og Moselodder et Beløb af 30,000 Kr. Det hedder saa om dette Forslag følgende:

„Overfor Hededyrkere, der ikke kunne skaffe en Kommunes Garanti for Erholdelse af et Laan af Statskassen, bemyndiges Ministeren til, efter Indstilling af vedkommende Kommunalbestyrelse eller en stedlig Husmandsforenings Bestyrelse, at yde et Drifts-laan paa indtil 50 Kr. pr. Td. Land ny opdyrket eller paabegyndt opdyrket Hede- eller Mosejord.

Laanene ere rente- og afdragsfri i 15 Aar, hvorefter de forrentes og afdrages med 5 pCt., saaledes at 3 pCt. af det til enhver Tid skyldige Beløb beregnes som Rente, Resten som Afdrag.“

Der er jo allerede i Forvejen paa § 27 en Laaneparagraf, der omfatter et Beløb af 40,000 Kr. Det er Penge, der kunne udlaanes til dem, der opdyrke Hede- og Moselodder; men det er Penge, som kun kunne udlaanes mod en Kommunes Garanti. Nu er det vist i Almindelighed ikke saa let at opnaa en Kommune som Garant eller Kautionist for sig. Det ligger i Sagens Natur; efter hele det Styrelsessæt, vi have i vore Kommuner, maa de selvfølgelig være forsigtige med at udlaane Kommunens Midler, og hvis de gøre det, kan ingen fortænke dem i, at de kræve en solid Sikkerhed for saadanne Laan. Det har derfor, synes jeg, vist sig, at denne Laaneparagraf ikke har haft nogen stor Betydning. Beløbet er jo ikke ret

stort; det er 40,000 Kr., og det er først for nylig blevet forhøjet dertil; tidligere var det kun 20,000 Kr. Og naar man nu ser paa de Laan, som ere blevne ydede, kan jeg her henvise til en Liste, som findes paa sidste Blad i Betænkningen til Finanslovens 2den Behandling. Den kom for sent til, at denne Sag kunde rejses til Finanslovens 3die Behandling; men Oplysningerne findes i Betænkningen til Finanslovens 2den Behandling.

Der viser det sig, at f. Eks. oppe i Øster-Brønderslev er der 29. Beboere, som tilsammen have faaet et Laan paa 3,708 Kr., d. v. s., at de gennemsnitlig have faaet et Laan paa 128 Kr. hver. For at faa dette vældige Laan af 128 Kr. skal Manden altsaa først kunne skaffe Kommunens, Sogneraadets Garanti, hvad der maa-ske kan falde vanskeligt og ret besværligt. Men naar han saa har været saa heldig at faa et saadant Laan paa 128 Kr., hvilken Fordel har han saa deraf? Ja, han har den Fordel at faa Penge, hvoraf han skal svare en Rente af 3 pCt. Men naar en Mand er i Stand til at kunne stille en saa fin Garanti, som en Kommune maa forlange, vil han ogsaa være i Stand til andre Steder at kunne opnaa Laan. Lad os saa sige, at han andetsteds fik et Laan til en Rente af 4½ pCt., saa sparer denne Mand ganske vist en Rente af 1½ pCt., og af 128 Kr. bliver det en Kapital paa saadan noget som 1 Kr. 60 Øre. Det er i Virkeligheden den Støtte, som ydes til Hedeboerne gennem den Laaneparagraf, Landbrugsministeren har stillet. Og da han forkyndte her i Tinget at ville forøge disse 20,000 Kr. til 40,000 Kr., blev han overøst med Taksigelser paa alle Maader. Der sidder et æret Medlem dér (L. Reventlow), som straks udtalte sin dybtfølte Tak, fordi Ministeren saaledes vilde udlaane 20,000 Kr. mere, end han hidtil havde gjort.

Naar vi se nærmere paa denne Sag, er den Støtte, som herigennem ydes til Hededyrkerne — ja noget er det; Kr. 1,60 er jo ogsaa Penge; det kan ikke nægtes —, men det er dog ikke noget saa stort Beløb, at jeg synes, der er nogen Grund til at staa op her med særlige Taksigelser overfor Ministeren. Da nu vort Forslag i Fjor blev forkastet om at yde et direkte Tilskud som en Gave, en Opmuntring til den Hededyrker, som viste Flid med at kultivere Landets Jord, have vi i Aar stillet et andet Forslag om, at netop overfor de fattigste Hededyrker, dem, som ikke ere i Stand til at kunne